

Huvudman

Laholms kommun
kommun@laholm.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Lagaholmsskolan i Laholms kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 19 maj 2022

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Laholms kommun en anmärkning avseende brister rörande åtgärder mot kränkande behandling. Laholms kommun ska senast **18 augusti 2023** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser extra anpassningar samt förebyggande arbete för att skapa trygghet.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2021:8766) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2022 genomfört en tillsyn av Lagaholmsskolan i Laholms kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra

anpassningar, åtgärder mot kränkande behandling, undervisning och lärande, bedömning och betygssättning samt grundläggande förutsättningar för skolenheten.

Skolinspektionen har den 19 maj 2022 beslutat att förelägga Laholms kommun att senast den 16 november 2022 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande extra anpassningar samt åtgärder mot kränkande behandling.

Laholms kommun har den 15 november 2022 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har den 1, 6 samt 7 december 2022 genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan samt biträdande rektorn och rektorn. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Laholms kommun har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder samt om påtalade brister har avhjälpats. Skolinspektionens tillsyn i samband med uppföljningen av ärendet har även omfattat bestämmelser gällande förebyggande arbetet för att skapa trygghet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Anmärkning

Åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannens uppger i sin redovisning av vidtagna åtgärder att det sedan september 2022 införts ett digitalt anmälningsförfarande för alla anmälningar av kränkningar. Vidare uppger huvudmannen att skolledningen arbetat med rutinen för anmälan och dokumentation vid kränkande behandling, diskriminering och trakasserier för att all personal ska ha kunskap kring gällande rutiner samt för att tydliggöra de krav som ställs vid kännedom om kränkning. Fokus har legat på hur personal ska agera om något inträffar samt vem som ansvarar för de olika delarna i processen kring en kränkingsanmälan.

Elever i årskurs 8 och 9 uppger att även om situationen blivit bättre så är det ett grovt språkbruk på skolan och det finns enstaka lärare som inte agerar vid misstanke om verbal kränkande behandling. Flera elever i årskurs 8 och 9 uppger att lärare i regel agerar vid grövre språkbruk, som till exempel om någon kallas "hora" samt om det sker en fysisk kränkning. Samtidigt säger en elev i årskurs 8 att lärare inte brukar bry sig om man kallar någon "hora". På fråga om elever säger många taskiga saker till varandra på skolan svarar flera elever i årskurs 7 ja. Flera elever i årskurs 7 uppger vidare att det finns lärare som inte agerar när kränkningar sker under lektionstid och en elev uppger att det i hans klass ändå inte hjälper när en lärare säger till. Samtliga elever uppger att lärare gör anmälningar om kränkande behandling och elever i årskurs 8 och 9 uppger att lärarna gör fler anmälningar än tidigare. En elev i årskurs 9 uppger att lärare nu kan göra en anmälan om kränkande behandling om en elev har sagt något till en kompis som egentligen inte är någon kränkning och ger som exempel att någon säger till sin kompis "fan vad tjock du är".

Flera lärare uppger i intervju att de har fått information på en arbetsplatsträff att riktlinjen är att de ska ha nolltolerans mot kränkningar och att de inte bara ska gå förbi incidenter. På fråga om lärarna känner till om det finns personal som går förbi händelser utan att agera svarar en lärare nej. En lärare uppger att alla lärare nog inte säger till om de hör ett språkbruk som inte är okej eller ett skojbråk, men att det är uttalat att man ska tala om för eleverna att det inte är ett acceptabelt beteende. I samtliga intervjuer uppger lärare att det sker färre kränkningar nu, men att de gör fler kränkingsanmälningar. På fråga om varför det är så uppger en lärare att de även uppmärksammar mindre händelser nu och att eleverna känt av det samt att anmälningsförfarandet numera är digitalt vilket ökat tillgängligheten. På fråga om lärarna har pratat med eleverna om vad som kan vara en kränkning uppger en lärare att de flesta klasser har jobbat med ett material om skojbråk medan en annan lärare uppger att det saknas ett gemensamt arbete kring det. Flera lärare uppger att det saknas samsyn kring när personal ska anmäla, men att det ska göras när någon upplevt sig kränkt.

I intervju med representanter från elevhälsan uppger flera representanter att inte alla lärare agerar när det sker kränkningar, när elever använder olämpliga ord eller när elever skojbråkar. En representant uppger att det sker kränkningar hela tiden och att verbala och olämpliga uttryck inte alltid uppmärksammas av personal. Flera representanter från elevhälsan uppger i intervju att inte all personal anmäler vid misstanke om kränkande behandling. Flera representanter uppger dock att all personal har fått information om hur och när en anmälan ska göras, att det har tagits upp på arbetsplatsträffar och att det finns tydliga instruktioner i den digitala plattformen där anmälan nu görs.

Rektorn uppger i intervju att alla lärare agerar när de ser en fysisk kränkning, men att det kan vara svårt att veta om detsamma gäller verbala kränkningar. Rektorn uppger att det händer så mycket utanför det som personalen uppmärksammar att det nästan är en omöjlighet att fånga upp allt. Biträdande rektorn uppger att det är en mycket bättre situation på skolan nu och att fler vuxna agerar. Rektorn uppger

vidare att det har skett en ökning av antalet anmälningar under höstterminen och att färre anmälningar gäller fysiska kränkningar. Biträdande rektorn uppger att det sedan Skolinspektionens besök har inkommit anmälningar från lärare som tidigare inte hade lämnat in några anmälningar. Rektorn uppger att det inte finns några riktlinjer för vad som ska anmälas och inte några riktlinjer när det gäller verbala kränkningar, men att anmälningsförfarandet nu sker digitalt och att det ökat tillgängligheten.

Rättslig reglering

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår att var och en som verkar inom utbildningen aktivt ska motverka alla former av kränkande behandling.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Av förordning (2010:37) om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet (Lgr22), 2.1 Normer och värden, framgår att alla som arbetar i skolan ska aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer eller grupper. Vidare framgår att lärare ska uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i arbetet med åtgärder mot kränkande behandling på Lagaholmsskolan i Laholms kommun. Även om intervjuer visar att lärare nu anmäler händelser som kan utgöra kränkande behandling i större utsträckning än föregående läsår, visar Skolinspektionens utredning att det fortfarande finns lärare som inte agerar då elever kan anse sig vara utsatta för verbala kränkningar och inte heller alltid anmäler sådana händelser.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Laholms kommuns verksamhet vid Lagaholmsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller åtgärder mot kränkande behandling. Utredningen visar att inte alla lärare agerar då elever kan anse sig vara utsatta för verbal kränkande behandling och inte heller alltid anmäler sådana händelser. Utredningen visar dock att lärare anmäler

händelser i högre utsträckning än tidigare, att lärare som inte tidigare anmälde kränkande behandling nu anmäler samt att anmälningsförfarandet har förenklats och förtydligats. Mot bakgrund härav bedömer Skolinspektionen bristen som mindre allvarlig och finner därför skäl att tilldela Laholms kommun en anmärkning.

Områden utan konstaterade brister

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever uppger i intervju att de har möjlighet att få extra hjälp om ett ämne är särskilt svårt. En elev ger som exempel att man kan få göra prov muntligt om man exempelvis har dyslexi och en annan elev uppger att man kan få extra hjälp enskilt med en lärare. En elev uppger i intervju att man inte får någon extra hjälp i språkval utan att det främst gäller i grundämnena. Samtliga elever uppger att man har möjlighet att gå på läxhjälp om det är så att man behöver extra hjälp i något ämne. Samtliga elever uppger också att de vet vad extra anpassningar är för något och att extra anpassningar är något som de har pratat om på utvecklingssamtalen med sina mentorer.

Lärare i en intervjugrupp uppger att det finns stora behov av extra anpassningar i klasserna och att det kan vara svårt att räkna till och tillgodose allas behov av extra anpassningar. En lärare uppger att det kan vara svårt att ge extra anpassningar i matematikundervisningen på grund av att grupperna är så stora. Lärare i en annan intervjugrupp uppger att de har möjlighet att ge elever de extra anpassningar eleverna är i behov av. Samtliga lärare uppger att den nystartade särskilda undervisningsgruppen har underlättat arbetet med extra anpassningar mycket eftersom de då inte behöver undervisa lika många elever i behov av särskilt stöd som innan. Samtliga lärare uppger vidare att skolan har arbetat med en inkluderande skolmiljö under ledning av specialpedagogen och att de har blivit bättre på att ge extra anpassningar på gruppnivå.

Flera representanter från elevhälsan uppger att det säkert finns elever med behov av extra anpassningar som inte får det. De uppger att det framför allt handlar om elever med hög frånvaro från lektionerna och att det kan finnas vissa elever som lärarna inte når fram till, men säger att en högre andel elever får de extra anpassningar de är i behov av jämfört med i våras. Flera representanter från elevhälsan uppger vidare att det har gjorts ett stort arbete kring extra anpassningar på skolan och att de har utgått från material från Specialpedagogiska skolmyndigheten. Flera representanter uppger även att situationen med lärare som tidigare inte ville arbeta med extra anpassningar har blivit bättre. De uppger att flera lärare som tidigare inte gav extra anpassningar nu gör det och att elevhälsan har genomfört ett stort arbete med att utbilda, informera och samarbeta med lärarna.

Rektorn och biträdande rektorn uppger i intervju att de har fått till sig att det kan finnas svårigheter med att tillgodose alla elevers behov av extra anpassningar i matematiken. De uppger vidare att de har haft dialoger med arbetslaget kring den problematiken och att lärarna i ämneslaget har arbetat med stödstrukturer och att bredda basen. Vidare uppger rektorn och biträdande rektorn att det har skett ett stort arbete med extra anpassningar på skolan och att de har vikt studiedagar åt extra anpassningar. De uppger även att lärarna har fått svara på en enkät och att det då framkom att det fanns lärare som inte hade så stor kunskap om extra anpassningar och att de lärarna har fått hjälp med det. Vidare uppger rektorn och biträdande rektorn att det i enkäten inte framkom att någon lärare inte arbetar med extra anpassningar.

Rättslig reglering

Av 3 kap. 5 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Laholms kommun har brutit mot bestämmelserna när det gäller extra anpassningar. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Samtliga elever uppger att skolan med jämna mellanrum genomför vad skolan kallar för "temperaturmätare" där eleverna digitalt får svara på frågorna "kände du dig trygg i skolan de senaste fyra veckorna?" och "hur ofta var det arbetsro på lektionerna under de senaste fyra veckorna?" genom att välja ett av fem svarsalternativ. Flera elever uppger att resultatet av enkäterna presenteras för klasserna, men att det inte förs någon diskussion om varför resultatet ser ut som det gör. Samtliga intervjuade elever i årskurs nio uppger att lärare mest konstaterar att resultatet ser ut som det gör utan att prata om skälen till resultatet.

Även lärare uppger i intervju att eleverna varje månad genomför så kallade "temperaturmätare". Flera lärare håller med eleverna om att det inte finns något arbete med att ta reda på vad som ligger bakom resultaten, men en lärare uppger att hen har tagit upp det på utvecklingssamtal och en annan lärare uppger att hen uppmanar elever att komma till hen. Lärare uppger i intervju att det under slutet av vårterminen genomfördes en större enkät kring trygghet där det framkom att det fanns områden som upplevdes mer otrygga än andra. Vidare uppger lärare att det utifrån enkätresultatet genomfördes åtgärder som till exempel att korridorer har blivit avstängda, att det är fler vuxna i korridorerna och att biblioteket har stängts.

På fråga om det finns något förebyggande arbete på skolan för att öka tryggheten svarar en lärare att det nu finns rastvakter samt att undervisande lärare nu också är mentorer för eleverna. En annan lärare uppger att hen har pratat mycket med sin klass om regler och hur man är en schysst kompis och en lärare uppger att även hen har gjort det, tillsammans med sitt arbetslag. Lärare uppger vidare att skolan har påbörjat ett långsiktigt arbete med inkluderande beteendestöd i skolan (IBIS) i samarbete med Uppsala Universitet och att det är ett förebyggande arbete mot kränkande behandling samt för att öka trygghet och studiero. Såväl lärare som representanter från elevhälsan uppger att IBIS förvisso är i implementeringsfasen men att det arbetet kommer att hjälpa skolan att förstå vad som skapar trygghet för eleverna.

Rektorn och biträdande rektorn uppger i intervju att för att ta reda på vad som ligger bakom resultatet och förändringarna i "temperaturmätaren" ska mentorerna arbeta tillsammans med eleverna på mentorstiden och sätta upp mål för att förbättra resultaten. Rektorn och biträdande rektorn uppger vidare att de inte har gjort någon sammanställning till bakomliggande orsaker för resultaten, men att nästa steg är att ta reda på var det är otryggt för eleverna. På fråga om det finns något förebyggande arbete för att skapa trygghet på skolan svarar biträdande rektorn att IBIS är ett systematiskt arbete för att skapa trygghet. Rektorn och biträdande rektorn uppger att de sedan Skolinspektionens beslut har fått goda förutsättningar från huvudmannen för att kunna skapa en trygg skola och uppger som exempel att de har fått ytterligare en kuratorstjänst, mer resurser för särskild undervisningsgrupp och flex-grupp samt stöd vad gäller kränkningar och anmälan.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § 2 stycket skollagen framgår att huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att bland annat skapa trygghet.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

2023-01-18

2023-01-19

X Viveka Berglund

Viveka Berglund
Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Douglas Rinaldo

Douglas Rinaldo
Föredragande
Signerat av: Douglas Rinaldo

I ärendets slutliga handläggning har även Eleonore Lindén medverkat.